

Monitoring Action for Civic Space

Country report

MAGYARORSZÁG

2025 december

A jelentésről

Szerzők: Móra Veronika, Ökotárs Alapítvány

Köszönetnyilvánítás: Bata Boglárka (Kárpátok Alapítvány – Magyarország), Bálint Mónika (Civil Kollégium Alapítvány), Gerencsér Balázs (NIOK Alapítvány), Léderer András (Magyar Helsinki Bizottság), Molnár Ágnes (Alternatív Közösségek Egyesülete), Nizák Péter (Független szakértő / Szervezet nélkül), Nun András (Autonómia Alapítvány), Nyirati András (Emberség Erejével Alapítvány), Paulik Mónika (Civilizáció Koalíció)

Jelentési időszak: 2025. január-november

**Co-funded by
the European Union**

Az Európai Unió társfinanszírozásával készült.

A kiadványban megfogalmazott vélemények és nézetek kizárólag a szerző(k) álláspontját tükrözik, és nem feltétlenül egyeznek az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) hivatalos álláspontjával. Az Európai Unió és a támogatást nyújtó hatóság nem vonható felelősségre a tartalomért.

A MACS: Monitoring Action for Civic Space projektet az alábbi szervezetek valósítják meg:

European Center for Not-for-Profit Law, European Civic Forum, Bulgarian Center for Not-for-Profit Law, Foreningen Nyt Europa, Le Mouvement associatif, Ökotárs Alapítvány, Stichting Nederlands Helsinki Comite, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, valamint a Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile.

TARTALOMJEGYZÉK

A jelentésről	2
Fő fejlemények	4
Az úgynevezett Átláthatósági törvény	4
Betiltott Pride – mégis nagy siker	5
Dimenziók.....	6
1. Egyesülési szabadság	6
2. Hozzáférés a forrásokhoz.....	7
3. A békés gyülekezés szabadsága	9
4. Szólásszabadság	10
5. A döntéshozatalban való részvétel joga	12
6. Biztonságos működési környezet.....	13
Ajánlások	14
Módszertan.....	15

Fő fejlemények

Az elmúlt évtizedben folyamatosan romlott a civil szféra helyzete Magyarországon, és 2025-ben – a 2026 áprilisára kiírt parlamenti választások közeledtével – a helyzet tovább súlyosbodott. Bár a hivatalos kampányidőszak csak a választások előtti 60. napon kezdődik, a gyakorlatban már egész évben gőzerővel zajlott a politikai küzdelem. Az új kihívó, a Magyar Péter vezette TISZA Párt az év során a közvéleménykutatásokban átvette a vezetést a kormányzó, populista FIDESZ előtt, ami teljesen új, közvetlen versenyhelyzetet teremtett a politikai színtéren. A FIDESZ erre úgy reagált, hogy tovább emelte a tétet, és ebben a rendkívül feszült légkörben szinte heti rendszerességgel robbannak ki botrányok. A kampány középpontjában a „Brüsszelhez” és az orosz–ukrán háborúhoz való viszony áll, ám mindazok, akik nem követik a kormányzati narratívát – köztük a civil szervezetek – szintén megsínylik a helyzetet.

Orbán Viktor miniszterelnök az évet több nagy nyilvános beszéddel indította (például az évértékelőn, nemzeti ünnepeken), amelyekben ismételten arról beszélt, hogy „meg kell tisztítani” az országot az ellenvéleményektől – ideértve az akadémiai, újságíró és civil szereplőket is. E retorika hamar kézzelfogható lépésekbe torkollott két fontos törvényjavaslattal, melyek alapvetően meghatározták az év további alakulását.

Az úgynevezett átláthatósági törvény

A miniszterelnök húsvétig ígérte a „nagytakarítást”, ám részleteket nem közölt, ami hosszú hetekre bizonytalanságban tartotta és megrémítette a közélet szereplőit. A fenyegetés május közepén öltött konkrét formát, amikor a Parlament honlapján megjelent egy egyéni képviselői indítványban benyújtott, váratlanul kemény törvényjavaslat. A tervezet azonnal riadalmat keltett. Jogvédő civil szervezetek a javaslatot „leszámolási törvénynek” nevezték el, mivel az önkényesen kijelölt szervezeteket – nemcsak civileket, hanem médiumokat, elemzőintézeteket és gyakorlatilag bárkit – minden bevételi forrásuktól megfoszthatta volna különféle jogi eszközökkel (erről bővebben lásd az „Hozzáférés a forrásokhoz” fejezetet). A tervezett törvény jelentős hatásköröket adott volna a mindössze két éve létrehozott Szuverenitásvédelmi Hivatalnak, amely eddig inkább propagandaszerepet töltött be: vádaskodó hangvételű jelentésekkel próbálta hitelteleníteni a független médiát és a civil szervezeteket, ám tényleges hatósági jogkörrel nem rendelkezett. A Hivatal ügye jelenleg az Európai Unió Bírósága (EUB) előtt van.

...ugyan eddig új fejlemény nem történt a Parlamentben, a bizonytalanság és a közvetlen fenyegetettség továbbra is fennáll.

A kirobban tiltakozás változatos formákat öltött: közel 300 civil szervezet és 60 médium írt alá közös nyilatkozatot; bírók, ügyvédek és szakszervezetek nyilvánosan elítélték a javaslatot; molinós akciókra került sor több városban és a Parlament épületében is; Budapesten pedig két nagyszabású tüntetést szerveztek. Számos nemzetközi szervezet is kiállt a magyar civilek mellett. Mindezek ellenére a Parlament folytatta a törvény vitáját, amikor június 4-én a Fidesz frakcióvezetője váratlanul bejelentette, hogy a javaslat tárgyalását legalább a nyári szünet utánra halasztják – de nem vonják vissza. Azóta a kormánypárt politikusai ellentmondásos nyilatkozatokat tesznek az ügyben, és ugyan a jelentés megjelenéséig új fejlemény nem történt a Parlamentben, a bizonytalanság és a fenyegetettség érzése továbbra is fennáll.

Betiltott Pride – nagy siker

Az év első hónapjaiban a miniszterelnök ismét az LMBTQ-közösséget támadta, amikor bejelentette, hogy az éves Pride felvonulás idén nem fog megtörténni. Március közepén sietve módosították a gyülekezési törvényt, hogy jogi alapot teremtsenek a tiltásra, hivatkozva a 2021-es „gyermekvédelmi törvényre”, amely megtiltotta a „homoszexuális propaganda” terjesztését kiskorúak számára – ez az ügy jelenleg szintén az Európai Unió Bírósága előtt van. A Pride szervezői azonban határozottan kitartottak amellett, hogy a rendezvényt mindenképpen megtartják. A következő két hónapban kaotikus és bizonytalan jogi helyzet alakult ki: több (bár nem minden) bejelentett tüntetést a rendőrség betiltotta, és ezeket a döntéseket a Kúria több esetben (de nem mindig) hatályon kívül helyezte. Mindeközben a Pride hatalmas társadalmi és nemzetközi támogatást kapott. Magyarországon számos szervezet és közéleti szereplő állt ki mellette; Budapest főpolgármestere hivatalosan is a főváros eseményévé nyilvánította a felvonulást, továbbá számos nagykövetség és mintegy 70 európai parlamenti képviselő jelezte részvételét.

A jogi bizonytalanság egészen a felvonulás kezdetéig fennmaradt, amely – annak ellenére, hogy a betiltott tüntetésen való részvételért akár 200 000 forintnyi bírságot is kiszabhattak volna – minden korábbinál nagyobb tömeget vonzott: a becslések szerint 200–300 ezer ember vett részt rajta. Az esemény békésen zajlott, beavatkozás nélkül; a rendőrség inkább a felvonulók védelmét szolgálta, elválasztva őket egy kisebb, szélsőjobbaldali ellentüntetéstől.

Szeptemberben a történet kisebb léptékben megismétlődött Pécsen is, az egyetlen vidéki városban, ahol rendszeresen rendeznek Pride-ot. Itt a rendőrség betiltotta a rendezvényt, és a Kúria is helybenhagyta a döntést. Ennek ellenére az október 4-i felvonulás a város történetének eddigi legnagyobb Pride-ja lett, amelyen több ezren vettek részt. Ellentüntetők megpróbálták megzavarni az eseményt, de a rendőrség ezúttal is közbelépett, és megakadályozta a rendbontást. Azonban a rendőrség később kihallgatta a felvonulás főszervezőjét (aki maga is meleg, roma származású pedagógus) és eljárást indított ellene jogellenes gyülekezés megtartása miatt.

A sikerek ellenére a korábbi években elfogadott korlátozó jogszabályok továbbra is érvényben vannak (vagy a Parlament előtt fekszenek), miközben a kritikus hangot megütő civil szervezetek elleni lejárató kampányok és megfélemlítések mindennaposá váltak, különösen azok esetében, amelyek kisebbségeket képviselnek – például az LMBTQ közösséget, menekülteket, drogfogyasztókat, hajléktalanokat stb. A vidéki térségekben a helyzetet tovább súlyosbítja a nagyon is valós esélye annak, hogy a nyílt véleménynyilvánítás konkrét következményekkel járhat, például juttatások vagy állás elvesztésével a közzsférában. Általánosságban egy bizonytalan és fenyegető légkör uralkodik, amely a választásokig várhatóan csak fokozódni fog, elrettentve a civilek aktivitását és a nyílt társadalmi vitát.

Dimenziók

1. Egyesülési szabadság

A magyar Alaptörvény (alkotmány) VIII. cikkének (2) bekezdése – a vonatkozó nemzetközi joggal összhangban – mindenki számára biztosítja a szabad egyesülés jogát. E jog részleteit tovább tárgyalja a 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról (nonprofit törvény). A nyilvántartásba vett civil szervezetek fő formáira – egyesületekre és alapítványokra – vonatkozó részletes szabályokat a Polgári Törvénykönyv (a 2013. évi V. törvény) VII. és XXII. fejezete tartalmazza. E mellett a nonprofit törvény elismer egy nem nyilvántartott, egyszerűbb egyesülési formát, az úgynevezett „civil társaságot” is.

Elméletben a civil szervezetek nyilvántartásba vétele egyszerű eljárás: díjmentesen, teljes egészében elektronikus úton lebonyolítható [a bíróság honlapján elérhető formanyomtatványok és sablonok](#) felhasználásával. A 2025-ös évben nem érkezett jelentés sem bejegyzés megtagadásáról, sem szervezet bírósági megszüntetéséről.

A gyakorlatban ugyanakkor a laikusok könnyen formai hibákat ejthetnek a dokumentumok kitöltése során, ami az eljárás elhúzódásához, többszöri javítási kötelezettséghez vezethet. A hatályos jogszabályok alapján a bíróságnak harminc nap áll rendelkezésére a szervezet bejegyzésére, ez a határidő azonban a gyakorlatban ritkán teljesül – ugyanez a tapasztalat a szervezetek adatainak vagy alapszabályának módosítására irányuló kérelmek elbírálása esetében is. Szinte alig áll rendelkezésre hivatalos támogatás vagy útmutatás; csupán néhány civil szervezetet támogató központ – mint például a [NIOK Alapítvány](#) vagy a [Pilnet](#) – nyújt ilyen jellegű segítséget. Ilyen körülmények között egyre több csoport dönt úgy, hogy informális marad, elkerülve ezzel a szervezet bejegyzésével és működtetésével járó adminisztratív terheket. Továbbá anekdotikus bizonyítékok utalnak arra is, hogy a megfélemlítő politikai légkör néha visszatartja az embereket attól, hogy hivatalos szerepet vállaljanak a civil szervezetekben.

2025 júniusában az Országgyűlés elfogadta a jogi személyek – így a civil szervezetek – nyilvántartásba vételét érintő átfogó reformot (2025. évi LIX. törvény). Az új szabályozás értelmében a bejegyzési eljárás és a nyilvántartás vezetésének hatásköre a bíróságoktól egy később létrehozandó, egyelőre meg nem nevezett közigazgatási szervhez kerül át – várhatóan az Igazságügyi Minisztérium felügyelete alatt –, azzal a céllal, hogy csökkentsék a bíróságok terhelését. Bár a változtatás első ránézésre pusztán adminisztratív jellegűnek tűnik, egyesek aggodalmukat fejezték ki az új rendszer esetleges politikai befolyásolhatósága miatt (mivel egy, a kormányzat közvetlen felügyelete alá tartozó ügynökség kevesebb függetlenséggel rendelkezne, mint a bíróságok). Mivel a törvény csak 2027 elején lép hatályba, a gyakorlati következményei még nem láthatók.

A civil szervezetek mindennapi működését általánosságban nem jellemzi indokolatlan állami beavatkozás; tevékenységi körüket, szervezeti felépítésüket és tisztségviselőik megválasztását önállóan határozhatják meg. 2025-ben nem érkeztek jelentések hatósági túlterjeszkedésről vagy aránytalan ellenőrzésekről – egy jelentős kivételtől eltekintve. A kormányzat évek óta célkeresztben tartja az Oltalom Karitatív Egyesületet, amely a Magyarországi Evangéliumi Testvérközösséghez kötődik, és rendszeresen megvonja tőle azokat a forrásokat, amelyek jogszerűen megilletnék. Tavaly Budapest Főváros Kormányhivatala bezárta az egyesület azon iskoláit,

amelyek hajléktalan, illetve hátrányos helyzetű gyermekek oktatását végezték – [ezt a döntést a bíróság 2025 márciusában hatályon kívül helyezte](#). Ennek ellenére 2025 szeptemberében [ugyanaz a hivatal eljárást indított az egyesület által működtetett, a budapesti VIII. kerületben található hajléktalanszállók működési engedélyének visszavonására](#), az állítólagos nem megfelelő körülményekre hivatkozva – annak ellenére, hogy korábban több hatósági ellenőrzés sem tárt fel érdemi hiányosságot. Novemberben az [ügyészség vádat emelt a szervezet vezetője](#), Iványi Gábor lelkész és néhány további személy ellen, hivatalos személy elleni erőszak miatt, egy, a szervezet székhelyén még 2022-ben tartott adóhatósági ellenőrzéssel összefüggésben.

A civil szervezetek – különösen a közhasznú jogállással rendelkezők, amelyek az összes szervezet mintegy 20%-át teszik ki – jelentős adminisztratív és beszámolási kötelezettségeknek kötelesek eleget tenni. Minden szervezetnek évente be kell nyújtania pénzügyi beszámolóját a bírósághoz, a megfelelő formanyomtatvány kitöltésével, amely ezt követően a nyilvántartásban közzétételre kerül. Emellett a beszámolókat saját honlapjukon is nyilvánosságra kell hozniuk, ezáltal biztosítva működésük átláthatóságát.

2. Hozzáférés a forrásokhoz

A hatályos jogszabályok alapján a civil szervezetek elvileg szabadon kereshetnek és fogadhatnak el támogatásokat belföldről és külföldről egyaránt, bármilyen forrásból és bármely formában, beleértve az online adománygyűjtést is. Az egyéni adományok gyűjtésére vonatkozó szabályokat „a civil szervezetek gazdálkodása, az adománygyűjtés és közhasznúság egyes kérdéseiről” szóló 350/2011. (XII.30.) Kormányrendelet tartalmazza. A rendelet előírja, hogy az ilyen módon befolyt összegekről külön kimutatást kell készíteni, ugyanakkor a szervezeteket e téren nem terheli aránytalan adminisztrációs teher. Ugyanakkor a kormány évek óta gyanúsként kezeli a külföldi támogatásokat (bármilyen formában), és az ilyet használó szervezetek a lejárató kampányok elsődleges célpontjai (bővebben lásd a Biztonságos működési környezet fejezetben). A gyakorlatban a civil szervezetek sokféle adománygyűjtési módszert alkalmaznak, az online közösségi finanszírozástól és saját termékek értékesítésétől kezdve a vállalati támogatásokon és a filantróp forrásokon át az állami pályázati támogatásokig.

2024 tavaszán létrejött egy önálló állami szerv, a Szuverenitásvédelmi Hivatal (SZVH), amelyet a megelőző év decemberében elfogadott jogszabály – a 2023. évi LXXXVIII. törvény – alapozott meg. A hivatal kizárólagos feladata olyan szervezetek és programok feltérképezése, illetve jelentések készítése, amelyek állítólag idegen érdekeket szolgálnak. A hivatal 2025-ben több civil szervezetről – köztük a Transparency International Magyarországról és az Ökotárs Alapítványról – közölt jelentéseket, majd tevékenysége egyebek mellett uniós támogatási programokra irányult, mint például a [Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek \(Citizens, Equality, Rights and Values - CERV\)](#), a [Horizont Európa](#) vagy a [Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap \(Asylum and Migration Integration Fund - AMIF\)](#), kilistázva önkényesen válogatott néhány magyar kedvezményezettjüket. Az Európai Bizottság – amely korábban kötelezettségsgési eljárást indított a Szuverenitásvédelmi törvény miatt – az ügyet 2024 októberében [az Európai Unió Bírósága elé utalta](#); az eljárás jelenleg is [folyamatban van](#).

Kapcsolódó lépésként Dömötör Csaba, a Patrióták képviselőcsoport tagja az Európai Parlamentben írásbeli kérdéssel ([P-001007/2025](#)) fordult az Európai Bizottsághoz, hogy hozzák nyilvánosságra valamennyi támogatott szervezet adatait. Ezt követően a [ngotransparency.eu](#) oldalon egy nyilvántartást hozott létre, amely újabb alapot szolgáltathat vádaskodásokhoz és lejárató kampányokhoz.

A helyzet további fokozódásához vezetett, hogy 2025. május 13-án egyéni képviselői indítványként (T/11923 számú törvényjavaslat), kormánypárti képviselők előzetes egyeztetés nélkül benyújtották „a közélet átláthatóságáról” szóló törvény javaslatát. A jogszabályt június közepéig tervezték elfogadni, de a parlamenti vita felénél a kormány váratlanul bejelentette a törvény elfogadásának felfüggesztését, és az öszre halasztotta annak megtárgyalását. Az év végén a törvényjavaslat továbbra is függőben van az Országgyűlés honlapján, azonban (legalábbis) a következő hónapban nem várható érdemi lépés az ügyben.

Amennyiben a törvényjavaslat elfogadásra kerül, a célzott civil szervezetek, médiumok és egyéb érintettek anyagi forrásait az alábbi módokon vonná meg:

- a kormány által rendeleti úton, a Szuverenitásvédelmi Hivatal ajánlása alapján, rendkívül általános és homályosan meghatározott kritériumok (például: „a közélet befolyásolása”) mentén összeállíthatja bármilyen jellegű szervezetek listáját;
- a listán szereplő szervezetek számára előírja, hogy bármilyen külföldi támogatás elfogadásához előzetes engedélyt kérjenek az adóhatóságtól;
- a bankokat kötelezi arra, hogy a listán szereplő szervezetek számláira érkező külföldi átutalásokról jelentést tegyenek az adóhatóságnak;
- az engedély nélküli külföldi támogatás elfogadását a támogatás összegének huszonötszörösét elérő bírsággal szankcionálja;
- a hazai magánadományozókat írásbeli, teljes bizonyító erejű nyilatkozat megtételére kötelezi arról, hogy adományuk nem külföldi forrásból származik;
- kizárja a listán szereplő szervezeteket a személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlására jogosult kedvezményezettek köréből (ld. alább).

A törvény szinte semmilyen jogorvoslati lehetőséget nem biztosít az érintett szervezetek számára a listára vétel vagy a külföldi támogatásokból való kizárás ellen. A jogszabály várható hatásairól [részletes tájékoztatót](#) készített a Magyar Helsinki Bizottság más emberi jogi szervezetekkel együttműködésben. A tervezet természetesen heves tiltakozást váltott ki mind hazai, mind nemzetközi szinten, beleértve a bankszektort is (és úgy tűnik, még a kormányzó párton belül sem élvez teljes támogatottságot), továbbá jelentős aggodalmat keltett különösen azok között a civil szervezetek között, amelyeket a Szuverenitásvédelmi Hivatal jelentéseiben név szerint megjelöltek (bővebben lásd: Biztonságos működési környezet). Emellett az elfogadása esetén a törvény számos ponton valószínűleg sérteni fogja az uniós jogszabályokat, többek között az egyesülés és a véleménynyilvánítás szabadsága, a hatékony jogorvoslatához és a tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében.

További aggodalomra adhat okot a nemrégiben elfogadott 297/2025. (IX.26.) Kormányrendelet, amely a terrorizmus elleni fellépés során alkalmazandó rendkívüli intézkedésekről szól bizonyos személyekkel és szervezetekkel szemben. A szabályozás nemzeti terrorizmus-nyilvántartást hoz létre, és az ebbe bekerülő természetes személyek és szervezetek elsősorban pénzügyi szankciókkal, így vagyonuk befagyasztásával és tranzakcióik korlátozásával sújthatók. Jelenleg az egyetlen szereplő a listán (a rendelet mellékletében) az „Antifa” (sic!), további részletes meghatározás nélkül (a hasonló amerikai elnöki lépést követve), ám ez a mechanizmus könnyen felhasználható lehet bármilyen „nemkívánatos” szervezettel szemben.

Az állami támogatások tekintetében számos program – így például a Nemzeti Együttműködési Alap, valamint a Városi és Falusi Civil Alap – jelentős összeggel támogatja a civil szervezeteket: az előbbi idén mintegy 16 milliárd forinttal, míg az utóbbiak egyenként 4,8 milliárddal. Az állami finanszírozási mechanizmusok működési rendje azonban kevésbé átlátható; például a támogatott projektek listái nehezen hozzáférhetők a honlapon és nem jól kereshetők. Emellett – amint azt nyomozó újságírók [többször is bizonyították](#) a pályázatok eredménylistáinak [elemzésével](#) – a támogatások többsége olyan szervezetekhez kerül, amelyeket helyi vezetők vagy a kormányzó párt tagjai alapítottak vagy vezetnek. Bár az emberi jogi és egyéb kritikus civil szervezetek nincsenek formálisan kizárva, éveken óta nem részesültek ezen forrásokból pályázati támogatásban. A csekély önkormányzati támogatások nem pótolják a hiányzó forrásokat, ezért a független civil

szervezetek külföldi intézményi és magánadományozókra, valamint egyre hatékonyabban gyűjtött mikroadományokra támaszkodnak. Bár nem kizárólag magyar sajátosság, meg kell említeni az Egyesült Államok kormányzati támogatási programjainak 2025 januári hirtelen megszüntetését is, amelyet itthon is sok szervezet megérzett: többeknek át kellett gondolniuk a terveiket, illetve új forrásokat kellett találniuk a kiesett támogatás pótlására.

Minden civil szervezet regisztrálhat az adózók személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlására jogosult kedvezményezettek körébe (az 1996. évi CXVI. törvény alapján). 2025-ben több mint 30 000 civil szervezet volt benne ebben a rendszerben. Hagyományosan a gyermekekről és kóbor állatokról gondoskodó szervezetek részesülnek a legtöbb támogatásban, ugyanakkor az emberi jogi civil szervezetek is jelentős összegeket kapnak, és az utóbbi időben a független média alapítványai is egyre népszerűbbé válnak - idén a Telex hírportál és a Partizán YouTube-csatorna vezették [a támogatási listát](#).

Ezen túlmenően a civil szervezetek támogatásához kapcsolódó adókedvezmények köre igen szűk. A közhasznú jogállású civil szervezeteket támogató vállalkozások társasági adóalapjukból a felajánlott összeg 20%-át vonhatják le, illetve 40%-ot, ha a támogatás legalább három éven át fennáll. Magánszemélyek számára nem létezik hasonló kedvezményrendszer. Aggodalomra ad okot továbbá, hogy elvileg továbbra is hatályban van a 2018-ban bevezetett, az „illegális bevándorlást támogató” szervezetek valamennyi bevételére kivetett 25%-os büntetőadó, amelyet ugyan eddig egyetlen esetben sem alkalmaztak, de az elvi lehetőség fennáll.

3. A békés gyülekezés szabadsága

2025 márciusáig a 2018-ban elfogadott gyülekezési törvényt (2018. évi LV. törvény) általánosságban megfelelt a vonatkozó nemzetközi normáknak, noha bírálókat érték amiatt, hogy túlságosan tág mérlegelési jogkört biztosít a rendőrség számára a tervezett gyűlések betiltására. Ugyanakkor a jogszabály lehetővé teszi a spontán gyülekezések előzetes bejelentés nélküli megtartását is. A gyakorlati tapasztalatok szerint a rendőrség többnyire együttműködő, és megfelelő módon biztosítja a rendezvények megtartását. Kivételnek számít a Belügyminiszter által 2023-ban, a gázai háború kitörését követően elrendelt általános tilalom a palesztinpárti tüntetésekkel szemben, amely mindmáig érvényben van.

2025. március 15-én azonban a miniszterelnök az állami ünnepségen elmondott beszédében úgy fogalmazott, hogy a Pride szervezőinek „idén kár próbálkozniuk”, mivel a felvonulásra nem fog sor kerülni. Ezt követően rendkívüli eljárás keretében, mindössze két nap alatt elfogadták a gyülekezési törvény módosítását, amely új hivatkozási alapként beemelte a gyermekvédelmi törvényt, konkrétan annak 2021-ben elfogadott módosítását, amely a kiskorúak számára tiltja a „homoszexuális propaganda” közvetítését, és emiatt széles körben „propagandatörvényként” vált ismertté. A módosítás ily módon jogi alapot teremtett a Pride felvonulás betiltásához. Emellett a jogszabály további aggodalomra okot adó rendelkezéseket is tartalmaz:

- a jogellenes gyűlések szervezőit akár egy évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegeti;
- a nem engedélyezett gyűléseken való pusztán részvételt is szabálysértéssé minősíti, amely pénzbírsággal sújtható;
- felhatalmazza a rendőrséget arcfelismerő technológiák alkalmazására a résztvevők azonosítása céljából.

A módosítás elfogadása tiltakozást váltott ki az ellenzéki képviselők részéről már az Országgyűlésben is, Hadházy Ákos független országgyűlési képviselő kezdeményezésére pedig tüntetéssorozat indult, amelyet hónapokon keresztül minden kedden megtartottak. Az első alkalmak során a résztvevők többször is

megkísérelték spontán módon elfoglalni a Duna hídjait - ezeket a rendőrség részben megakadályozta vagy feloszlatta. Ennek során mintegy tucatnyi személlyel szemben közigazgatási eljárást indítottak. (A későbbi demonstrációk hasonló incidensek nélkül zajlottak le.)

Ezzel párhuzamosan a rendőrség kezdetben tudomásul vette az IDAHOT (a homofóbia, transzfóbia és bifóbia elleni világnap) alkalmából megtartott kisebb demonstrációt, később azonban betiltotta azokat a más szervezők által bejelentett, eltérő helyszíneken tartandó gyűléseket, amelyeket a Pride eredetileg tervezett időpontjára, június 28-ára hirdettek meg. Emberi jogvédő civil szervezetek a Kúriához fordultak, amely két alkalommal is megsemmisítette a tiltó határozatot, harmadik alkalommal azonban helybenhagyta azt. Időközben Budapest főpolgármestere önkormányzati eseményként vette védnöksége alá a felvonulást, amely így már nem igényelt rendőrségi engedélyt. Ráadásul a szélsőjobboldali Mi Hazánk Mozgalom gyakorlatilag „lefoglalta” a Pride minden lehetséges útvonalát. Mindez [kaotikus és kiszámíthatatlan jogi helyzethez](#) vezetett, és az igazságügyi miniszter néhány nappal az esemény előtt még a nagykövetségeket is figyelmeztette, hogy tartózkodjanak a jogellenes rendezvényen való részvételtől.

Mindezek ellenére a Pride felvonulást megtartották, és az esemény Magyarország történetének egyik legnagyobb demonstrációjává vált, a becslések szerint 200–300 ezer fő részvételével. A rendőrség – bár kezdetben visszafogottan reagált – a rendezvény napján szakszerűen látta el feladatait: biztosította az útvonalat, és elválasztotta a felvonulást a kisebb ellentüntetésektől. A résztvevők ellen nem indultak eljárások, egy kivétellel: Budapest főpolgármesterét, [Karácsony Gergelyt augusztus 1-jén hallgatta ki a rendőrség](#) szervezőként, majd az év végén vádemelést javasolt ellene.

Hasonlóképpen, a rendőrség betiltotta a Pécs Pride rendezvényt is – amely az egyetlen, fővároson kívüli Pride – , amelyet 2025. október 4-ére terveztek. Ezúttal a Kúria is helybenhagyta a tiltó határozatot. Ennek ellenére a szervezők itt is elkötelezettek maradtak az esemény megtartása mellett, amely végül sikeresen, több ezer fő részvételével, komolyabb incidens nélkül zajlott le. A rendőrség ismét megfelelően biztosította a felvonulás útvonalát, elválasztva a résztvevőket az ellentüntetőktől. De november elején a rendőrség kihallgatta a felvonulás főszervezőjét, Buzás-Hábel Gézát, jogellenes gyűlés szervezésének gyanúja miatt, majd ezt [követően vádemelési javaslattal fordult az ügyészséghez](#).

4. Szólásszabadság

A véleménynyilvánítás szabadságát az Alaptörvény IX. cikke védi, különös tekintettel az egyén, valamint a nemzeti, etnikai és vallási közösségek méltóságára. Általános vagy aránytalan jogi korlátozások nincsenek érvényben – ez az online térre is igaz. A szélsőséges véleményekkel szembeni fellépés jogalapját a Büntető Törvénykönyv (2012. évi C. törvény) rémhírterjesztésre, rágalmazásra és közösség tagja elleni uszításra vonatkozó rendelkezései képezik. Egy nemrégiben elfogadott, 2025 elején hatályba lépett módosítás új tényállással bővítette a kódexet: a 332/A. § bevezette az „internetes agresszió” fogalmát, amely alatt olyan tartalom közzétételét értik, amely valakinek a halálát vagy szenvedését kívánja vagy támogatja. [A rendelkezést a hírek szerint már több esetben is alkalmazták rendőri intézkedés jogalapjaként.](#)

A fenti büntetőjogi tényállásokat időnként politikailag érzékeny ügyek szereplőinek megfélemlítésére használják jellemzően anélkül, hogy valódi büntetőjogi szankcióra sor kerülne: eljárások indulnak, de nem folynak végig. Ezek az esetek rendszerint nem érintik a szoros értelemben vett civil társadalmat. Legutóbb 2025 szeptemberében [indult rágalmazási eljárás](#) egy gyermekvédelmi intézmény volt vezetője ellen, aki nyilvánosan beszélt a gyermekvédelmi rendszer súlyos hiányosságairól, az akkoriban nyilvánosságra került bántalmazási ügyek kapcsán. Egy kapcsolódó ügyben [a rendőrség házkutatást tartott, és elektronikus eszközöket foglalt le](#)

Juhász Péter volt politikusnál, aki YouTube-aktivistaként az egyik videójában egy másik gyermekotthonban elkövetett hasonló, feltételezett visszaéléseket tárt fel.

Egy másik ügyben [egy pécsi aktivistát első fokon tárgyaláson károkozás miatt megrovásban részesített a bíróság](#), mert kormányzati propagandát hordozó óriásplakátokat írt át. A fellebbezés még folyamatban van. A hajléktalan aktivista Város Mindenkié! csoport tagjait pedig [másodfokon ítélték el](#) amiért még 2020-ban a járdára írtak szlogeneket. Szintén a véleménynyilvánítás szabadságának megsértéseként értékelhetjük, hogy a brit északír Kneecap együttest a Sziget Fesztiválon tervezett magyarországi fellépése előtt nemzetbiztonsági kockázatokra hivatkozva kitiltották.

Ezen túlmenően az állami és önkormányzati alkalmazottakat rendszeresen fenyegetik vagy munkahelyi szankciókkal sújtják, ha nyilvánosan, gyakran pusztán közösségi média bejegyzéseken vagy hozzászólásokon keresztül fejtik ki véleményüket. Ilyen eset volt 2025-ben egy ellenzéki európai parlamenti képviselő felesége, akit [elbocsátottak a minisztériumból](#), ahol dolgozott amiért megosztotta egyik kollégája kritikus bejegyzését a műemlékvédelem helyzetéről. A Péter Pázmány Katolikus Egyetem pedig fegyelmi eljárást indított három kutató ellen, amiért azok a meleg közösséggel foglalkozó szócikket publikáltak 2025-ben. Végül mindhárom tudós felmondott az egyetemen.

A gyermekvédelmi törvény 2021-es módosítása, amely megtiltja a „homoszexuális propagandát kiskorúak számára”, további korlátozást jelent a véleménynyilvánítás szabadságában. 2025-ben elsősorban a Pride-felvonulások betiltásának jogalapjaként alkalmazták (lásd fent, a Gyülekezési szabadság témakörében). Az Európai Bizottság 2023-as kezdeményezésére az ügy az Európai Unió Bíróságán (EUB) függőben van. [Az EUB főtanácsnoka 2025 júniusában kiadott véleményében](#) megállapította, hogy a jogszabály több ponton sérti az Alapjogi Chartát.

Ilyen körülmények között az öncenzúra meglehetősen elterjedt a civil szférában is és ezen belül különösen a vidéki szervezetek körében, ahol a (közszférabeli) munkahely elvesztése egzisztenciális fenyegetést jelent. Mivel a jelenség természetéből adódóan nem mérhető közvetlen adatokkal, csak anekdotikus bizonyítékok állnak rendelkezésre, amelyek azt mutatják, hogy a civil szervezetek és aktivisták sokszor nem mernek foglalkozni bizonyos kérdésekkel vagy egyes szervezetekkel együttműködni, igyekezve távol tartani magukat bármilyen „politikai” ügytől a lehetséges következményektől való félelem miatt.

Bár a gyűlöletbeszéd büntetőjogi szankció alá esik, és polgári jogi jogorvoslatok is rendelkezésre állnak, a kormányzati vezetők maguk sem riadnak vissza eltorzított, félrevezető vagy hamis állítások megfogalmazásától. Ezeket tovább erősítik és felnagyítják a kormányközeli médiakonglomerátumok, amelyek az összes médiaszereplő mintegy kétharmadát teszik ki, beleértve a közszolgálati médiát, a legtöbb kereskedelmi rádiót és valamennyi regionális lapot. Noha 2025-ben nem indultak nagyobb kampányok egyetlen konkrét civil szervezet ellen sem, a kritikus szervezetek lejáratása, stigmatizálása és megbélyegzése rendszeres, mára már szinte megszokott gyakorlattá vált, amelyet tovább súlyosbítanak a Szuverenitásvédelmi Hivatal jelentései és az általa összeállított, a „nemzeti szuverenítésre veszélyt jelentő” szervezetek és személyek listája. A félretájékoztatás és álhírek elterjedtségének mértékére bőséges bizonyítékot szolgáltat [az Átlátszó oknyomozó portál legfrissebb elemzése: 2024-ben a kormányközeli médiatermékek 67 bírósági pert veszítettek](#), és kötelezték őket helyreigazítások közlésére (amit gyakran csak vonakodva tesznek meg). Ezzel szemben a független médiumok a legtöbb hasonló helyreigazítási pert megnyerték. Maga az Átlátszó – amely a Szuverenitásvédelmi Hivatal első jelentései egyikének tárgya volt – beperelte a Hivatalt rágalmozás miatt, és 2025. decemberében első fokon megnyerte a pert, bár a Hivatal nem hajlandó elfogadni az ítéletet.

A kritikus civil szervezetek, különösen vidéken, közösségi terekhez se nagyon férnek hozzá. Ebben a környezetben rendkívül nehéz a civil szervezetek számára, hogy hangjukat hallassák, és fellépjenek a dezinformáció ellen.

5. A döntéshozatalban való részvétel joga

A jogszabálytervezetek társadalmi egyeztetésének szabályait a 2010. évi CXXXI. törvény (a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről), míg a közérdekű adatok megismerésének jogát a 2011. évi CXII. törvény (az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról) rögzíti.

A hivatkozott törvény értelmében a jogszabálytervezeteket közzé kell tenni a kormányzati honlapon, biztosítva legalább nyolc napot bárki számára, hogy észrevételeket vagy véleményeket nyújthasson be. A jogalkotónak ezeket figyelembe kell vennie, és ugyanott összefoglaló visszajelzést kell adnia, amely tartalmazza a véleményezőik névsorát is. Ugyanakkor a törvény viszonylag széles körben sorol fel kivételeket, többek között nemzetbiztonsági, környezetvédelmi okokra hivatkozva, egy 2025-ös módosítás pedig az államháztartással és finanszírozással kapcsolatos kérdéseket is idesorolja. A gyakorlatban a minimális véleményezési határidőt is ritkán tartják be, visszajelzés pedig szinte soha nem érkezik. Ennél is fontosabb, hogy a társadalmi egyeztetés folyamatát gyakran megkerülik, mivel a kormány helyett egyéni országgyűlési képviselők nyújtanak be jelentős törvényjavaslatokat, ahogy például az idén az átláthatósági törvényjavaslat esetében is történt (lásd fent, Hozzáférés a forrásokhoz fejezet).

Léteznek ugyan különböző bizottságok és munkacsoportok, például az Országos Környezetvédelmi Tanács, az Emberi Jogi Kerekasztal vagy a Roma Koordinációs Tanács, ám a gyakorlatban ezek többnyire nagyon ritkán üléseznek, illetve gyakran teljesen inaktívak. Ezzel szemben az Európai Unió előírásainak megfelelően, a Kohéziós Alapok [Monitoring Bizottságaiban](#) civil szervezetek képviselői is részt vesznek különböző területekről, és ezek a testületek rendszeresen működnek. A civil szervezetek egymással koordinált tagsága több esetben is képes volt problémás kérdéseket felvetni, valamint sikeres érdekvédelemért folytatni annak érdekében, hogy a civil szervezetek pályázóként is szerepelhessenek bizonyos kiírásokban. Ugyanakkor a bizottságok inkább információforrásként szolgálnak, mivel a civil szervezeti képviselők kisebbségben vannak, így döntések befolyásolására ritkán van lehetőségük.

2023 óta, a környezetvédelemről szóló 1995. évi LIII. törvény 91/C. § (3) bekezdésének módosítása alapján, a tervezett beruházásokkal és környezeti hatásokkal kapcsolatos közmeghallgatások fizikai jelenlét nélkül, kizárólag elektronikus úton is megtarthatók. Ezt a lehetőséget a hatóságok különösen vitatott ügyekben – például az új [debreceni akkumulátorgyár](#) tervezett megvalósítása kapcsán – rendszeresen igénybe veszik, így elkerülve a lakossággal való találkozást. Ezzel párhuzamosan az ellenzéki vagy független vezetésű önkormányzatok számos részvételi eszközt alkalmaznak – mint például a közösségi gyűléseket és a részvételi költségvetés-tervezést –, igaz, eltérő megközelítésekkel és szakmai színvonalon, gyakran megmaradva az egyszerű konzultációnál (ahelyett, hogy valódi párbeszédet kezdeményeznének).

A törvény biztosítja mind a proaktív adatközzétételt, mind az információhoz való reaktív hozzáférést, bár bizonyos korlátozásokkal, különösen a közkiadásokkal kapcsolatos adatok esetében. A civil szervezetek a gyakorlatban rendszeresen élnek ezen jogaikkal, többek között az Átlátszó által fejlesztett [kimittud.hu](#) portál segítségével is. Ugyanakkor az állami intézmények és vállalatok rutinszerűen megtagadják az információszolgáltatást, vagy egyszerűen nem válaszolnak, így a civil szervezeteknek (és a sajtónak) gyakran pereskedniük kell az adatok megszerzéséért. A 2022-es törvénymódosítást követően ezek a bírósági eljárások elméletben gyorsabbá váltak, azonban a fellebbezések miatt a gyakorlatban akár évekig is elhúzódhatnak. Bár olyan szervezetek, mint a [K-Monitor Egyesület](#) és a [Transparency International Magyarország](#) többnyire végül megnyerik ezeket az ügyeket, az illetékes hatóságok néha még a bírósági ítéletek után is vonakodnak végrehajtásától.

6. Biztonságos működési környezet

Az elmúlt több mint egy évtizedben azok a magyar civil szervezetek, amelyek bírálják a kormányzati politikákat és/vagy sérülékeny csoportokat képviselnek – mint például az LBMTQ-közösség, menekültek, hajléktalanok vagy kábítószer-használók (illetve kisebb mértékben a roma közösség) – nem rendelkeznek biztonságos működési térrel. Ezek a szervezetek rendszeres lejárató kampányok, megbélyegzés és dezinformáció célpontjai, amelyeket a kormányzati propagandagépezet irányít (lásd még a Szólásszabadság fejezetet).

A fizikai támadások szerencsére ritkák; 2025-ben [egy ilyen esetről érkezett jelentés Debrecenből](#): márciusban két fiatal férfi behatolt az Alternatív Közösségek Egyesülete által működtetett közösségi kávézóba, ahol verbálisan inzultálták a személyzetet és a vendégeket, ami fizikai összetűzéshez vezetett. A tettesek elmenekültek a helyszínről, ám a rendőrség gyorsan elfogta őket, és eljárást indított ellenük.

A verbális támadások széles körben elterjedtek, részben a közösségi média kommentjeiben, de talán még inkább hivatalos szereplők részéről, köztük kormányzati személyek és a Szuverenitásvédelmi Hivatal részéről, amely számos szervezetet (sőt alkalmanként magánszemélyeket is) „(káros) külföldi nyomásgyakorló hálózatok” tagjaként említi. Ez nem kizárólag a lehangosabb érdekvédelmi szervezetekre korlátozódik: például az Szuverenitásvédelmi Hivatal CERV-programról szóló jelentése (lásd fent a „Hozzáférés a forrásokhoz” fejezetben) 33 civil szervezetet sorolt fel, látszólag esetleges válogatás alapján, köztük olyanokat is, amelyek gyermekvédelemmel vagy szociális ellátással foglalkoznak. Ennek komoly lelki-pszichológiai hatásai voltak az érintetteknek, aminek következtében különösen a kisebb szervezetek hajlamosak visszahúzódní az érdekvédelemről vagy olyan programokról, amelyeket ellentmondásosnak tekinthetnek. Az ilyen támadások ellen nincs jogi védelem, csupán a civil szervezetek közti szolidaritás és kölcsönös segítségnyújtás ad némi támaszt. Az ombudsman általában hallgat, sőt: ahogy az a független médiában megjelent, novemberben több, a roma gyermekek iskolai szegregációjáról szóló jelentést töröltek hivatalának weboldaláról.

Bár nem túl gyakran, de előfordulnak úgynevezett SLAPP-eljárások, a társadalmi részvétel elleni stratégiai perek is. Egy 2025-ös példa erre a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) esete, amely a Forbes magazint képviselte egy perben, amelyet a Hell Energy vállalat tulajdonosai indítottak a magazin „leggazdagabb 50” listáján való megjelenés miatt. Miután az eredeti pert a Forbes megnyerte, [2025 szeptemberében a tulajdonosok rágalmozás vádjával indítottak eljárást a TASZ ellen](#), amit első fokon hamar el is vesztek.

Ezzel párhuzamosan 2025-ben nem érkezett újabb jelentés megfigyelésről, és arról sem, hogy terrorizmus vagy pénzmosás elleni jogszabályokat alkalmaztak volna civil szervezetek ellen. Ugyanakkor a deepfake-ek és a mesterséges intelligencia egyre intenzívebben használatosak a politikai kampányokban. Bár nem közvetlenül a civil szervezeteket érintően, novemberben súlyos adatvédelmi incidens történt, amelynek során a fő ellenzéki párt csaknem kétszáz ezer támogatójának érzékeny személyes adatai (címek, telefonszámok stb.) szivárogtak ki, és a kormánypárti szereplők intenzíven használták is ezeket. Az Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság bűncselekménynek minősítette az ügyet.

Az erősen korlátozó bevándorlási és menekültügyi szabályozás – amelyet több negatív ítélet ért már az Emberi Jogok Európai Bírósága részéről – következtében szinte nem érkeznek kérelmek Magyarországon veszélyeztetett emberi jogi védelemmel foglalkozó személyektől.

Ajánlások

- 2. A magyar Országgyűlésnek haladéktalanul vissza kell vonnia az átláthatósági törvény tervezetét, és fel kell számolnia a Szuverenitásvédelmi Hivatalt.**
- 3. A gyülekezési törvény 2025-ös módosításait, valamint a „homoszexuális propagandát” bevezető, 2021-es gyermekvédelmi törvénymódosítást vissza kell vonni.**
4. A civil szervezetek számára nyújtott állami támogatási rendszereket átfogóan meg kell újítani kell annak érdekében, hogy a döntéshozatal és az ellenőrzés pártatlanul, átláthatóan és a civil szereplők bevonásával történjen.
5. A kormányzati szereplőknek és a médiának meg kell szüntetniük a kritikus civil szervezetek elleni rágalmozó, megbélyegző és zaklató kampányokat.
6. A kormánynak meg kell teremtenie és gyakorlatba kell ültetnie a nyílt, rendszeres és strukturált párbeszéd eszközeit és formáit a civil társadalom minden szereplőjével.

A civil társadalom számára támogató, nyitott és biztonságos működési környezet helyreállításához átfogó reformra van szükség, amelynek kiindulópontját a magyar kormány kritikai és közérdekű érdekvégyesítéssel kapcsolatos hozzáállásának illetve a különféle sérülékeny csoportok „a nemzet ellenségeiként” való kezelésének megváltoztatása képezi. Nem csupán a múlt években elfogadott elnyomó jellegű jogszabályokat kell visszavonni (vagy nem elfogadni), hanem a propagandagépezetet is meg kell szüntetni, és azt valós párbeszédet és megbékélést szolgáló eszközökkel kell felváltani. A civil szervezeteknek maguknak is folytatniuk kell együttműködésüket, továbbá a közvélemény támogatását is meg kell nyerniük ahhoz, hogy közép- és hosszú távon eredményeket érhessenek el.

Módszertan

Ez a jelentés döntő részben írott források elemzésén alapul, beleértve a következők áttekintését:

- a releváns jogszabályok
- hivatalos adatok (bírószági és adóhatósági forrásokból)
- egyéb hivatalos dokumentumok
- emberi jogvédők jelentései és elemzései
- valamint független médiumok cikkei

Ezen felül a szerző az év során számos civil szervezetek és médiumok által rendezett eseményen, találkozón vett részt a releváns fejleményekről szóló információk gyűjtése érdekében, többek között:

- a Civilizáció koalíció havi plenáris ülésein, ahol alkalmanként mintegy 20-30 szervezet részvételével beszéltek meg a fejleményeket és a szükséges civil társadalmi lépéseket;
- több stratégiai és ötletbörze jellegű találkozón a „listázott” szervezetekkel február–március hónapokban, amelyeket a Magyar Helsinki Bizottság hívott össze;
- az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége által szervezett, kéthavonta megrendezett online találkozók a civil tér helyzetéről;
- a regionális (Re)building Democracy⁴ konferencia, amelyet júniusban Pécsen tartottak.

Emellett a kutatás során különböző civil szervezetek levelezőlistáinak, hírleveleinek és egyéb kommunikációs csatornáinak figyelemmel kísérése is történt.

A jelentés tervezetét a Köszönetnyilvánítás részben felsorolt civil szakértők átnézték és véleményezték.

Monitoring Action
for Civic Space